

dosarul nr. 3r-194/18

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani (jud. Oxana Parfeni)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. N.Budăi, V.Negru, I.Muruianu)

DECIZIE

17 octombrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

având în componență sa:

Președintele ședinței,

judecător:

Svetlana Filincova

judecători:

Nicolae Craiu și Dumitru Visternicean

examinând recursul declarat de către Igor Vignan,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către Igor Vignan împotriva Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității cu privire la contestarea actului administrativ și repararea prejudiciului material și moral,
împotriva încheierii din 12 iulie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a restituit apelul declarat de către Igor Vignan din motiv că apelantul nu a lichidat neajunsul constatat prin încheierea din 10 august 2017 a instanței de apel,

c o n s t a t ă:

La 20 decembrie 2016, reclamantul Igor Vignan a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității cu privire la contestarea actului administrativ și repararea prejudiciului material și moral.

Prin hotărârea din 12 mai 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de către Igor Vignan.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 8 iunie 2017, Vignan Igor a declarat apel nemotivat, solicitând admiterea apelului, casarea actului judecătoresc contestat cu pronunțarea unei noi hotărâri, de admitere a acțiunii.

Prin încheierea din 10 august 2017 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel depusă de către Igor Vignan, pe motiv că nu a fost prezentată cererea de apel motivată, apelantului fiindu-i acordat un termen până la 1 noiembrie 2017 pentru a lichida neajunsul menționat.

Prin încheierea din 15 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-a restituit apelul declarat de către Igor Vignan din motiv că apelantul nu a îndeplinit indicațiile instanței de apel din încheierea din 10 august 2017.

Prin decizia din 13 iunie 2018 a Curții Supreme de Justiție, s-a admis recursul declarat de Igor Vignan, casată încheierea 15 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău, cauza fiind remisă la rejudecare în Curtea de Apel Chișinău, de la etapa de primire a cererii de apel.

După rejudecare, prin încheierea din 12 iulie 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-a restituit apelul declarat de către Igor Vignan din motiv că apelantul nu a lichidat neajunsul constatat prin încheierea din 10 august 2017 a instanței de apel.

Invocând ilegalitatea și netemeinicia acestei încheieri, la 3 septembrie 2018, Igor Vignan a declarat recurs, solicitînd, admiterea acestuia, casarea încheierii din 12 iulie 2018 a Curții de Apel Chișinău, cu restituirea cauzei la rejudecare în instanța de apel. La fel, a solicitat și constatarea încălcării de către instanța de apel a art. 6, 13 și 14 CEDO și a art. 20 din Constituția Republicii Moldova, precum și strămutarea cauzei civile în altă instanță.

În susținerea recursului s-a invocat dezacordul cu încheierea contestată, considerînd-o ilegală și neîntemeiată pe motiv că a fost emisă cu încălcarea normelor de drept procedural, or, instanța de apel urma să țină cont de normele de drept naționale, cât și de practica CEDO, în vederea neîngrădirii dreptului privind accesul liber la justiție, fapt ce în prezenta speță nu se atestă.

Recurentul a invocat că, litigiul dedus judecării nu a fost examinat în fond, fapt ce contravine art. 20 al Constituției Republicii Moldova și a art. 6 CEDO.

La fel, Igor Vignan a mai menționat că, instanța de apel i-a încălcat dreptul la apărare și nu i-a asigurat dreptul de a primi actele de dispoziție, emise de instanța de apel, în limba rusă.

În condițiile respective în prezenta speță, s-ar putea înfrînge principiul echității procedurii civile și îngredi în mod inacceptabil dreptul subiecților la un proces echitabil, ceea ce este inadmisibil.

În conformitate cu prevederile art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul depus de către Igor Vignan la 3 septembrie 2018 (f.d.144) este declarat în termen, avînd în vedere faptul că la dosar nu există probe confirmative privind comunicarea recurentului a actului de dispoziție ce constituie obiectul prezentului recurs și care se solicită a fi casat în prezenta speță – la caz, încheierea din 12 iulie 2018 a Curții de Apel Chișinău (f.d.134).

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii contestate.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Așadar, din conținutul recursului declarat de Igor Vignan, rezultă că recurentul nu este de acord cu încheierea din 12 iulie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a restituit apelul declarat de către Igor Vignan din motiv că apelantul nu a îndeplinit indicația instanței de apel din încheierea din 10 august 2017 (f.d.144-146).

La fel, s-a constatat că, pentru a se pronunța astfel, instanța de apel a reținut că, Igor Vignan nu s-a conformat indicației instanței și nu a prezentat în termen cererea de apel motivată, deși a avut la dispoziție timp suficient pentru a lichida neajunsul respectiv (f.d.134-140).

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră concluzia instanței de apel despre necesitatea restituirii cererii de apel, justă.

Colegiul analizând situația de fapt din prezenta speță, consideră oportun de a reitera în prezenta speță prevederile art. 368 alin. (1) și (2) Cod de procedură civilă (în vigoare la momentul depunerii cererii de apel), dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor. Dacă apelantul îndeplinește în termen indicațiile din încheierea judecătorească, apelul se consideră depus la data prezentării inițiale.

Prin prisma normei legale enunțate, instanța de recurs relevă că, prin încheierea din 10 august 2017 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel depusă de către Igor Vignan, pe motiv că nu a fost prezentată cererea de apel motivată, apelantului fiindu-i acordat un termen până la 1 noiembrie 2017 pentru a lichida neajunsul menționat (f.d.61-62).

Concomitent, din materialele cauzei Colegiul judiciar reține că la 8 septembrie 2017, copia încheierii enunțate a fost recepționată de către apelantul Igor Vignan, ceea ce se confirmă prin avizul de recepție anexat la dosar (f.d.66).

Aici, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră oportun de a reitera la caz și prevederile art. 110 Cod procedură civilă, potrivit căruia termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Totodată, potrivit art. 111 alin. (3) din același cod, termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

Ținând cont de împrejurările menționate în coraport cu normele enumerate și având în vedere faptul că în speță termenul de lichidare a neajunsului constatat prin încheierea din 10 august 2017 a Curții de Apel Chișinău, prin care în mod legal nu s-a dat curs cererii de apel a expirat la 1 noiembrie 2017 (f.d.62), se conchide că, la caz, instanța de apel corect a dispus restituirea cererii de apel, or, recurentul Igor Vignan, deși a recepționat la 8 septembrie 2017 copia încheierii de a nu da curs cererii de apel, până în prezent nu s-a conformat indicației corecte a instanței de apel, expuse în încheierea prin care în mod legal nu s-a dat curs cererii de apel, adică nu a prezentat în termenul stabilit de instanță cererea de apel motivată, circumstanțe ce atrag consecințele dispozițiilor art. 369 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă.

În acest context, Colegiul consideră necesar de menționat că în interpretarea corectă a prevederilor art. 369 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, care indică că instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1) se înțelege că, în cazul neîndeplinirii în termen a indicațiilor menționate în încheiere, survine sancțiunea pentru neîndeplinirea în termen a actului de procedură, la caz, restituirea cererii de apel.

Or, în conformitate cu art. 113 alin. (1) CPC, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Cât privesc argumentele recurentului Igor Vignan precum că încheierea contestată este ilegală și neîntemeiată pe motiv că, a fost emisă cu încălcarea normelor de drept procedural, deoarece după ce Curtea Supremă de Justiție a dispus casarea integrală a încheierii din 15 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a restituit cererea de apel depusă de Igor Vignan împotriva hotărârii din 12 mai 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, instanța de apel urma să-i stabilească un alt eventual termen pentru lichidarea neajunsului, dar să nu puie la bază încheierea din 10 august 2017 care de jure nu are nici un efect, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție le consideră neîntemeiate și care urmează a fi respinse.

Or, încheierea din 10 august 2017 a Curții de Apel Chișinău prin care în mod legal nu s-a dat curs cererii de apel nu a fost contestată de către apelantul – recurent Igor Vignan, prin urmare aceasta este în vigoare și produce efecte juridice, cu atât mai mult că, Curtea Supremă de Justiție remițând prezenta cauză la rejudecare nu a dat careva indicații instanței de apel referitor la prelungirea termenului pentru lichidarea neajunsului, încheierea din 15 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău de restituire fiind casată pe motiv de procedură.

În astfel de circumstanțe, Colegiul conchide că, instanța de apel corect a dispus restituirea cererii de apel. Or, participanții la procesul de judecată odată ce au inițiat proceduri în justiție, urmează să-și asume un rol activ în derularea

procesului, condiții ce nu se atestă la caz, deoarece depunând încă la 8 iunie 2017 cererea de apel împotriva hotărârii din 12 mai 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani și recepționând încă la 8 septembrie 2017 (f.d.66) încheierea de nu da curs cererii de apel, recurentul a cunoscut despre necesitatea prezentării cererii de apel motivate, prin urmare, trebuia să întreprindă toate măsurile necesare, după cum sugerează și jurisprudența CEDO (cauza Van Harn versus Germany, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007), de a-și asigura drepturile sale de acces la instanță, fapt însă, ignorat cu desăvârșire de către ultimul.

De menționat că, cererea cu privire la lichidarea neajunsului nu a fost anexată nici la cererea de recurs depusă de către recurentul Igor Vignan.

În condițiile respective și în situația în care examinarea chestiunii privind primirea cererii de apel a recurentului Igor Vignan pe marginea prezentului litigiu s-a examinat în instanța de apel mai mult de 11 luni (la momentul pronunțării încheierii ce se solicită a fi casată), prin prelungirea termenului pentru lichidarea neajunsului s-ar fi putut înfrânge principiul echității procedurii civile, ceea ce ar constitui o încălcare a dreptului la un proces echitabil pentru intimat, ceea ce este inadmisibil.

În context, instanța de recurs amintește că, prevederile art. 56 alin. (3) Cod de procedură civilă, statuează că, participanții la proces sînt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale, exercitate personal sau prin intermediul reprezentantului. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Instanța de recurs reiterează că exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Mai mult de atît, instanța de recurs menționează că părțile antrenate într-un proces, trebuie să se comporte cu bună credință față de drepturile procedurale conferite de legislator și trebuie să urmărească cu bună-credință desfășurarea procesului, remarcă sugerată și de jurisprudența CEDO.

Cu referire la solicitările recurentului Igor Vignan invocate în cererea de recurs privind constatarea încălcării de către instanța de apel a art. 6, 13 și 14 CEDO și a art. 20 din Constituția Republicii Moldova, Colegiul relevă că solicitările vizate pot fi invocate în fața instanței care examinează fondul cauzei și nu în fața instanței de recurs care conform Capitolului XXXVIII, Secțiunea I din Cod de procedură civilă (Recurs împotriva încheierilor judecătorești) are abilitatea de a examina doar legalitatea încheierii instanței de apel care se solicită a fi anulată în prezenta speță și care constituie obiectul prezentului recurs.

Cu referire la solicitarea recurentului Igor Vignan privind strămutarea cauzei civile în altă instanță de judecată în afara statului Republicii Moldova,

Colegiul relevă că, aceasta este neîntemeiată, motiv pentru care urmează a fi respinsă, or, potrivit art. 2 alin. (1) Cod de procedură civilă, procedura de judecare a cauzelor civile în instanțele judecătorești de drept comun, inclusiv procedura examinării cererii de strămutare a cauzei civile este stabilită de Constituția Republicii Moldova, de hotărârile și deciziile Curții Europene a Drepturilor Omului, de hotărârile Curții Constituționale, de prezentul cod și de alte legi organice. Normele de drept procedural civil din alte legi trebuie să corespundă dispozițiilor fundamentale ale Constituției Republicii Moldova și prezentului cod, cu atât mai mult că simpla trimitere la prevederile art. 43 Cod de procedură civilă, fără a invoca careva argumente în acest sens nu poate constitui temei de admitere a cererii de strămutare.

Totodată, argumentul recurentului Igor Vignan în privința faptului că instanța de apel a aplicat eronat normele de drept procedural, este declarativ și nu constituie temei juridic de admitere a recursului în sensul declarat, nefiind prezentate careva probe care ar dovedi contrariul.

Luând în considerație cele expuse, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție concluzionează că argumentele invocate în recurs sînt neîntemeiate, fapt pentru care recursul urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de către Igor Vignan.

Se menține încheierea din 12 iulie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către Igor Vignan împotriva Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității cu privire la contestarea actului administrativ și repararea prejudiciului material și moral.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecător:

Svetlana Filincova

judecători:

Nicolae Craiu

Dumitru Visternicean